

Po letních horkých dnech pro vás máme rozesílku s číslem 14/2020. Najdete v ní pozvánky na akce, upozornění na grantové výzvy, tipy na pomůcky a publikace.

Upozorňujeme na možnost **studia pro školní koordinátory EVVO** (viz příloha č. 2).

Poslední srpnový týden budeme mít z tiskárny nový lískový **diář na školní rok 2020/21**.

V poštovní schránce ho najdou členové Klubu Lísky, školy v síti MRKEV a Mrkvička. Dispozici bude na všech akcích LÍSKY. K dostání bude v kanceláři LÍSKY – za dobrovolný příspěvek.

Přejeme vám z LÍSKY pokojné zahájení školního roku ve zdraví a těšíme se na setkávání.

Připravili jsme pro Vás rozesílku 14/2020. Některé texty zůstávají beze změny, slouží jako rychlý zdroj informací.

Nové texty jsou označeny ikonkou

<http://www.liska-evvo.cz/rozesilka>

V PŘÍLOZE NAJDETE:

- 1 Nabídka vzdělávacích akcí LÍSKY
- 2 Nabídka specializačního studia pro školního koordinátora EVVO
- 3 Nabídka LÍSKY pro žáky
- 4 Banner Dne ZK
- 5 Nominace na Cenu EVVO 2020
- 6 Organizace šk. roku 2020/21
- 7 Info leták Prodej FT 2019

Sledujte prosím web a Facebook LÍSKY, kde vás budeme aktuálně informovat o konání/rušení akcí.

Akce do DIÁŘE:

Pondělí 14. září	Seminář Učíme se venku – Badatelsky orientovaná výuka www.liska-evvo.cz
Sobota 19. září	Den Zlínského kraje www.kr-zlinsky.cz
Úterý 22. září	Den bez aut www.mestovsetin.cz
So – So 3.–10. října	Výstava na stromech www.vystavanastromech.cz
Čtvrtek 8. října	Setkání MŠ a sítě Mrkvička www.liska-evvo.cz
Pátek 23. října	Vsetín proti chudobě www.liska-evvo.cz
Po – Út 26.–27. října	Dvoudenní workshop Učíme se s POLY (24 hodin) www.liska-evvo.cz
Po – Út 26.–27. října	Dvoudenní workshop Osobnostně sociální rozvoj (16 hodin) www.liska-evvo.cz
Čtvrtek 12. listopadu	XX. Krajská konference o EVVO, téma: Cíle udržitelného rozvoje www.liska-evvo.cz

Podpořte LÍSKU

Programy a činnost LÍSKY můžete finančně podpořit dvěma způsoby:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře **DARUJME.CZ**

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

Dar LÍSCÉ prostřednictvím darovacího formuláře **DARUJME.CZ**

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy.

www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

www.darujme.cz/projekt/1203070

Osvětové kampaně LÍSKY

Poctivě vyrobené – podpora místní udržitelné ekonomiky ve Zlínském kraji (celoročně)

Ptáci – žijí tady s námi (1.–30. dubna)

Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené (9.–31. května)

Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny (1. května – 30. června)

Stromy a my (15. září – 31. října)

Po dobu trvání dané kampaně poskytujeme informace a rady k tématu, náměty a metodické listy pro práci s dětmi. V regionu jsou připravovány programy, výstavy, dny otevřených dveří, slavnosti, semináře a exkurze atd.

Pozvánky

VALAŠSKÉ EKOCENTRUM
 VEŘEJNOSTNĚ EKONOMICKÉ SPOLEČENÍ ČESKÉHO ÚZEMNÍHO PŘÍRODNÍHO PŘEDSTAVITELSTVÍ

Český svaz ochránců přírody Vás srdečně zve na konferenci

VODA *v krajině*

PŘIJÍTE SI POSLECHNOUT, JAK ŠETRNĚ HOSPODAŘIT V KRAJINĚ, ABY BYLA SCHOPNA LÉPE ZADRŽOVAT VODU. SOUČÁSTÍ KONFERENCE JE EXKURZE „JAK ZADRŽET VODU NA KOPCI“ DO TICHŮVA.

Přednášející: doc. RNDr. Martin Rulík, PhD. (PřF UP Olomouc), doc. Mgr. Milan Gerší, PhD. (AF MENDELU Brno), Mgr. Jan Husák (Muzeum regionu Valašsko)

Sobota 29. srpna 2020 od 9 hodin

Počet míst je omezený, proto je nutno se na akci přihlásit (mirek.dvorsky@ochrancuzi.cz, mobil 728 585 009) nejpozději do 20. srpna 2020. Vhodné pro učitele, studenty, pracovníky státní správy, členy nevládních organizací i zájemce z řad veřejnosti. Přihlášeným poskytneme bližší informace o programu konference.

Budova Valašského ekocentra ČSOP v areálu bývalých kasáren ve Valašském Meziříčí, Šafaříkova 555. Bez účastnického poplatku. Drobné občerstvení zajištěno.

Akte se uskuteční v rámci projektu "Putování s kapkou vody" podpořeného z Grantového programu Píseňského Prázdného

**MENÍ SE KLIMA
 MENÍME PROGRAMY**

29. srpna - 1. září 2020
 Kapráluv mlýn, Moravský kras

27. VELETRH EKOLOGICKÉ VÝCHOVY

Více najdete na: veletrh.kapraluvmlyn.cz

Ministerstvo životního prostředí | Pavučina | CHALOUPKY | Kapráluv mlýn

Festival Učíme se venku, 1.–2. října 2020

KDE: PRAHA, Toulcův dvůr
 PRO KOHO: učitele, ředitele, lektory a další průvodce dětí, které to táhne ven
 PROGRAM: přednášky, dílny, sdílení
www.ucimesevenku.cz/festival2020

DEN 8 OTEVŘENÝCH SUŠÍREN OVOCE

DOKOPY + MUZEUM VLACHOVSKA, PÁLENICA, BEDNÁŘSTVÍ FRYZELKA + muzeum, FARMA VRBĚTICE a KVĚTOMLUVA

**sobota 5.9.2020 od 10:00 hod
 VLACHOVICE, VRBĚTICE**

M - MUZEUM LIDOVÉ KULTURY A TRADICE VLACHOVSKA, P - PÁLENICA, B - BEDNÁŘSTVÍ FRYZELKA - expozice 1. Sušírna SVATĚHO FRANTIŠKA, 2. Sušírna DOKOPY, 3. Mičova sušírna, 4. Šimonkova sušírna, 5. RAKOVA sušírna, 6. Hrabčova sušírna, 7. VANÁTKOVA sušírna, 8. Sušírna Potůr + FARMA VRBĚTICE
 Na mapě je turistická trasa značena modře.

KRÁSNÁ JIHOVALAŠSKÁ KRAJINA. STAROBYLÉ SUŠÍRNY AJ SUŠÍRNY MODERNĚJŠÍ, KOMUNITNÍ SUŠÍRNA DOKOPY. V NĚKOLIKA SA BUDE SUŠIT.

VLACHOVSKÉ MUZEUM - LIDOVÁ STAVBA ROKU 2016.

JEDINEČNÁ BEDNÁŘSKÁ EXPOZICE U FRYZELKŮ SE KŘTEM NOVÉ KNIHY O BEDNÁŘSTVÍ.

VALAŠSKÉ SUŠENÉ OVOCE. ŠPECIALITY ZE SUŠENÉHO OVOCE AJ JINÉ OBČERSTVENÍ.

PO DÉDINĚ NA VOZOCĚ A PO SUŠÍRNÁCH BUDŮ HRÁT, TANČIT A S VAMA ZPÍVAT VALAŠTÍ MUZIGANTI A KAPELY.

NAVŠTÍVIT MŮŽETE VŠECKY MÍSTA, NEBO JEN KOLIK CHCETE. STAČÍ ENOM SLEDOVAT TURISTICKÉ ZNAČKY A INFO TABULE. VÍCE INFORMACÍ NA facebooku dokopy, NEBO www.vlachovice.cz

ČSOP ve spolupráci s Městem Valašské Meziříčí
 Vás srdečně zvu na akci

Farmářský den aneb cesty ke kořenům

Program pro malé i velké, kde si na stezce řemesel vyzkoušíte, co uměli naši staršíci - mláčením obilí cepem, mletí na žernovu, moštování jablek, šlapání zeli, stloukání másla, psaní husím brkem, řezání dřeva, hrabání sena a další dovednosti. Ve 13 hodin zadělávání těsta a pečení kváskového chleba ve venkovní peci. K poslechu hraje cimbálová muzika Polajka.

Neděle 20. září. 2020 od 10 do 15 hodin

Valašské ekocentrum ČSOP v areálu bývalých kasáren ve Valašském Meziříčí
 Vstupné dobrovolné, startovní na stezku řemesel 40 Kč

Pozvánky

Čtvrtý ročník

Národní konference EVVO a environmentálního poradenství, tentokrát s názvem:

EKOVÝCHOVA PRO PĚTIHORY*

Čtvrtek 15. 10. 2020 od 9.00 do 17 hodin,

Kongresový sál BVV Brno

konferenční stránky <http://www.konference-evvo.cz>, kde najdete program a bude možno se přihlásit k účasti.

Pro účast na konferenci byly osloveny významné osobnosti z Česka i Slovenska, jejichž příspěvky bude možno přičlenit k některému z následujících okruhů:

- Výchova ke změně – nová paradigmatata
- Jak ekovýchovu změnila koronavirová etapa
- Inspirace od vzdělavatelů, kteří mají úspěchy s motivací žáků k angažovanosti

Součástí konference bude vyhlášení Ceny za environmentální publicistiku Ekopublika 2019 a další milá překvapení. Akce se bude konat v den zahájení festivalu Ekofilm.

Akci připravují Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání, ZO ČSOP Veronica a Síť středisek ekologické výchovy Pavučina.

Zadavatelem je Ministerstvo životního prostředí.

Za organizátory se na vás všechny těší Miroslav Novák za MŽP, Yvonna Gaillyová za ZO ČSOP Veronica a Hana Korvasová za Lipku

**DEN
ZLÍNSKÉHO
KRAJE**

19. září 2020 09:00-21:00

bohatý program pro celou rodinu
Zlín | Baťův mrakodrap a okolí

www.denzk.cz

10. ročník osvětové kampaně STROMY A MY
15. 9. – 31. 10. 2020

Garantem je Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště

Během kampaně se zaměříme na sdílení informací a námětů, které vás mohou inspirovat k oslavě přírody a především stromů. **Do kampaně se můžete zapojit i vy** – stačí se zapojit do aktivit, které budou probíhat v regionu, nebo připravit aktivity vlastní:

- výsadba stromů a keřů
- ukázky sklizně, zpracování, využití plodů stromů
- soutěže: výtvarné, fotografické, znalostní
- výukové a osvětové programy pro školy či veřejnost
- školní projektový den
- stromová slavnost či happening
- vycházky a exkurze
- úklid části lesa či parku
- výstavy, vernisáže, expozice
- vytvoření naučné stezky k poznávání stromů
- tvořivé dílny: např. strom jako zdroj dřeva – práce se dřevem, výroba ptačích krmítek, budek apod.
- sdílení informací na webu, formou letáku, článku o stromech
- vydání tiskoviny (říkánky, omalovánky apod.) a další

Jak se zapojit do kampaně:

www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Významnou celostátní akcí je **anketa Strom roku 2020**, <http://stromroku.cz/>

Javor z Valašska je ve finále ankety o nejkrásnější strom roku.

Je propojený s místem pohádkových Broučků

Javor, který roste mezi Velkou a Malou Lhotou na dohled od Valašského Meziříčí a Rožnova pod Radhoštěm, je jedním z dvanácti finalistů ankety Strom roku České republiky 2020. <https://zlin.rozhlas.cz/javor-z-valasska-je-ve-finale-ankety-o-nejkrasnejsi-strom-roku-je-propojeny-s-8223210?>

Pátá Národní fairtradová konference, úterý 10. listopadu 2020, Praha v prostorech CAMPu (Centrum architektury a městského plánování, Vyšehradská 51, Praha 2),

Národní fairtradová konference je určena členů řídicích skupin Fairtradových měst a škol. Jejím cílem je vytvářet společný prostor pro sdílení praktických zkušeností a kontaktů, spolupráci i vzájemnou motivaci k podpoře fair trade v České republice.

<https://fairtrade-cesko.cz>

**10. 11. 2020
PRAHA**

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 14/2020

strana 3

Zprávy z webu a tisku

O zboží s certifikací Fairtrade je mezi českými zákazníky rostoucí zájem, nejvíce se prodává kakao, káva a cukr

Praha, 28. 7. 2020 • **I v roce 2019 rostly prodeje zboží s etickou certifikací Fairtrade. Nejvíce se u nás prodalo opět fairtradového kakaa. O čtvrtinu vzrostl také objem prodané fairtradové kávy: pokud uděláme přepočítání na šálek kávy, každý obyvatel ČR vypil v průměru téměř 10 espress.**

„Rostoucí prodeje znamenají větší podporu pro pěstitele těchto surovin v zemích Afriky, Asie a Latinské Ameriky. Jen za fairtradové zboží prodané v ČR dostali loni družstva pěstitelů – kromě ceny, která skutečně pokrývá náklady jejich práce – také fairtradový příspěvek více než 19 milionů korun. To jsou peníze, které mohou použít na projekty, jako jsou budování studní, škol a zdravotnických zařízení, doprava, investice do efektivnějšího pěstování a řada dalších,“ říká Hana Malíková, ředitelka neziskové organizace Fairtrade Česko a Slovensko. Po vypuknutí pandemie covid-19 navíc Fairtrade International umožnila flexibilnější nakládání s fairtradovým příspěvkem. *„Fairtrade si uvědomuje, že podpora drobných pěstitelů a zaměstnanců plantáží je v této situaci důležitější než kdy jindy. Na obyvatele globálního Jihu totiž útlum ekonomiky spojený s narušením mezinárodního obchodu dopadá ještě tíživěji než na nás. Navíc mají nesrovnatelně horší možnosti, pokud jde o ochranu zdraví a dostupnost zdravotní péče. Proto Fairtrade až do konce září 2020 dává družstvům větší volnost v rozhodování o tom, jakým způsobem fairtradový příspěvek využijí. Část příspěvku tak mohou vyplácet i přímo pěstitelům jako podporu rodinných rozpočtů,“* vysvětluje H. Malíková.

Za fairtradové produkty, které si loni koupili čeští zákazníci, získala družstva farmářů v Africe, Asii a Latinské Americe na fairtradovém příspěvku celkem 19,3 milionu korun, tedy o více než 42 % než v roce 2018.

Podíl fairtradové kávy na celkové spotřebě tvoří již téměř 3 procenta

Fairtradové kávy, která je jakousi vlajkovou lodí Fairtrade, se loni na našem trhu prodalo 891 tun, tedy o 25 % více než v roce 2018. Jde o hmotnost nepražených zrn, která odpovídá zhruba 636 tunám pražené zrnkové kávy. Z tohoto množství fairtradové kávy by se dalo připravit více než 101 milionů šálků espressa. To pro lepší představu znamená, že každý obyvatel ČR včetně nemluvňat vypil v roce 2019 téměř 10 šálků fairtradové kávy. Vztaženo k celko-

vé spotřebě kávy v ČR, kterou udává Český statistický úřad (2,1 kg na osobu a rok), činí podíl fairtradové kávy 2,99 % (v roce 2018 to bylo zhruba 2,85 %).

Mezi největší prodejce fairtradové kávy v ČR patří stále Tchibo Praha, které má nově v nabídce i fairtradové kapsle Caffissimo Barrista, Unipetrol Benzina v rámci svých provozoven Stop café na čerpacích stanicích Benzina, kde lze nově koupit i zrnkovou kávu s sebou, dále Lidl ČR, který nabízí fairtradovou kávu Lidl2go v rámci nápojových automatů ve svých provozovnách, OMV ČR v rámci konceptu Viva café a Kaufland ČR. Fairtradovou kávu však nabízí i řada kaváren a lokálních pražírén, například Fair & Bio pražírna, síť kaváren mamacoffee, trutnovská pražírna VOLKAFFÉ a řada dalších.

Nejvíce se tradičně prodalo fairtradového kakaa, více než o polovinu narostla spotřeba třtinového cukru, u bavlny a čaje sledujeme pokles

O 41 % vzrostla v roce 2019 na českém trhu spotřeba **fairtradového kakaa**, prodalo se ho celkem 1938 tun, převážně ve formě čokolády, cukrovinek, zmrzlin a sníadaňových cereálií. Lídrem v prodeji fairtradového kakaa je společnost Lidl, která během loňského roku prodala produkty vyrobené z 936 tun fairtradových kakaových bobů a prodeje oproti roku 2018 tak zvýšila o více než 60 %. Nejvyšší meziroční nárůst - o 92 % - zaznamenala společnost Gunz. Ta loni prodala cukrovinky vyrobené z 272 tun fairtradového kakaa a splnila tak svůj cíl mít celý sortiment čokoládového zboží s certifikací Fairtrade. Třetím největším prodejcem fairtradového kakaa byla loni společnost Kaufland (294 tun kakaa, nárůst o 89 procent).

Mírný pokles zaznamenaly prodeje **fairtradové bavlny**. Po loňském nárůstu o 317 % na 217 tun letos vidíme pokles o 12 procent na 190 tun. Za loňským rekordním nárůstem stál hlavně řetězec Kaufland, který pořídil pracovní oblečení pro své zaměstnance z fairtradové bavlny. V letošním

roce se dostal na první místo Lidl, který nabízí svým zákazníkům nákupní tašky z fairtradové bavlny, druhým největším prodejcem fairtradové bavlny byl ostravský výrobce tašek Sale a třetím síť drogerií dm drogeriemarkt, které na svých prodejnách nabízejí nákupní tašky z fairtradové bavlny. Kaufland byl loni, pokud jde o prodanou fairtradovou bavlnu, čtvrtým nejvýznamnějším prodejcem.

Rovněž jsme zaznamenali pokles prodeje **fairtradového čaje** o 68 % (na 7,4 tun), tento výkyv je dán mimo jiné celkovým relativně malým objemem fairtradového čaje prodaného v ČR. Fairtradového třtinového cukru se loni v ČR naopak spotřebovalo 163 tun (nárůst o 54 %). Lídrem v této oblasti je společnost Unilever, která v ČR prodává zmrzlinu Ben&Jerry's. Po dlouhé době se v roce 2019 vrátilo na český trh i fairtradové víno, které nabídl Lidl Česká republika.

Průzkum naznačil opakovaně vysokou znalost Čechů certifikace Fairtrade a známky FAIRTRADE

Nezisková organizace Fairtrade Česko a Slovensko si v květnu a červnu tohoto roku nechala od společnosti Median zpracovat opět po roce průzkum, v němž zjišťovala znalost certifikace Fairtrade a známky FAIRTRADE. Pokud jde o povědomí o značce FAIRTRADE, podle průzkumu ji zná 58 % českých spotřebitelů, 35 % respondentů uvedlo, že přesně ví, co toto označení znamená. Spontánní znalost tohoto označení průzkum zjistil u 11 procent respondentů (nárůst o 3 procenta). Jednalo se o třetí nejčastěji spontánně uváděné označení informující o původu zboží nebo zaručující naplnění určitých podmínek při výrobě (vyšší znalost zaznamenala jen označení KLASA a Bio).

...

Celá TZ na <https://fairtrade-cesko.cz/news/o-zbozi-s-certifikaci-fairtrade-je-mezí-ceskymi-zakazniky-rostouci-zajem-nejvice-se-prodava-kakao-kava-a-cukr/>

Náměty, doporučení, inspirace a příklady dobré praxe

■ Průvodce skutečným jídlem

Zdravá strava je založená na skutečných potravinách a jídlech z nich. Základem zdraví totiž není zázračný poměr živin, počet gramů nějaké potraviny ani počet kalorií nebo porcí. Zdravá strava může mít různé podoby. Mnohým bude vyhovovat zobrazená vyvážená strava, někomu může více prospívat rostlinná strava s vyšším obsahem sacharidů a jinému nízkosacharidová strava s vyšším podílem tuků a bílkovin.

www.cojist.cz

■ Programy LÍSKY pro rodiny s dětmi

Vybírat můžete z nabídky exkurzí, víkendových a prázdninových pobytů, táborů, programů i soutěží. www.liska-evvo.cz/doc/rodiny-s-detmi

Volné chvíle můžete s dětmi trávit VENKU, například ve společnosti skřítků Lískáčka – zpřístupnili jsme všechny vytvořené metodické listy,

www.liska-evvo.cz/doc/namety-lisky

Náměty na pozorování, tvoření a hry v přírodě najdete zde

www.liska-evvo.cz/doc/namety-a-pomucky

Nově zde najdete **Hravé učení pro děti**,

www.liska-evvo.cz/doc/hrave-uceni-pro-deti

■ Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině.

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

■ Staňte se Fairtradovou školou

www.fairtradeskoly.cz/kontakt

Zdroje (nejen) pro EVVO

■ Výzva Sázíme budoucnost – hlavou – srdcem – rukama

Nadace Partnerství vyzývá: zasadte se s námi o lepší budoucnost a přidejme společně do české krajiny 10 milionů stromů pro odolná města a zdravou krajinu.

www.sazimebudoucnost.cz

Co člověk – to strom do 5 let

Cílem projektu je do pěti let vysázet 10 milionů stromů mimo les. Za každého občana Česka jeden. Počítadlo na stránkách www.sazimebudoucnost.cz sčítá stromy vysazované po celé České republice. Státní fond životního prostředí ČR podpoří výsadbu komunitní zeleně dotační výzvou s alokací 100 milionů korun.

Výzva zahrnuje i podporu sazenic stromů s výškou od 121 cm a stromy ovocné.

www.narodniprogramzpcz/dotaci-podporime-i-vysadbu-mensich-stromu

Podpořte výsadby stromů do krajiny a pošlete SMS ve tvaru **DMS STROM 90** na číslo **87 777**. Jen společně dokážeme vrátit do české krajiny život.

Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** poradí Ekologický institut Veronica www.veronica.cz/?id=418
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín,** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady,** <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,** www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. **Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.**
- **Časopis Školní zahrada.**
Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada.** V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad,** kam můžete přidat i tu vaši.
- **Semínkovna – sázej, sklízej, sdílej**
Tak jako se v knihovně půjčují knihy, semínkovna nabízí osivo do vaší zahrádky. Tak jako se do knihovny knihy po přečtení vracejí, tak i při sklizni vaší zeleniny myslíte na sdílení sklizených semínek v semínkovně...
Semínkovna = osivo ke sdílení
Iniciativa vznikla v ČR v roce 2015 na podporu svobodného sdílení osiva, semenaření a přírodního zahradničení. Vzorem jí byly francouzské Les Grainotheques a americké The Seedbanks.
Semínkovny, ať už je to skříňka, košíček, krabička ap., jsou místem, kde zahradníci mohou mezi sebou bezplatně sdílet osivo ze svých zahrádek. Osivo by mělo být výhradně v „Bio“ kvalitě, tedy nemožené a z chemicky neošetřovaných rostlin. Mělo by jít o výsledek domácího semenaření. Semínka jsou nabízena bezplatně v malých dávkách pouze pro osobní spotřebu. <https://seminkovny.com/>
V našem regionu najdete Semínkovnu:
Základní škola Vsetín, Rokytnice
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
Semínkovna Zlín
Family Pointu Zlín na třídě Tomáše Bati 204 (bývalá Knihovna Františka Bartoše).
www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/

Publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníci

- **Jak učit POLY.** Podpora rozmanitých forem a metod výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO).
Průvodkyní programu je skřítková holčička POLY, která vás provede tématy **voda, země, vzduch, slunce a zahrada.** Připraven je akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy, výukové programy, projektové dny, metodické a pracovní listy s náměty a návody na praktické aktivity, 5 sad pomůcek. Informace a objednávky: infoevvo@seznam.cz, 605 806 840
<http://www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6>
- **Sborník plný nápadů, jak zábavnou formou přiblížit nejmenším dětem přírodu kolem nás.** Sborník je souhrnem prací pedagogických pracovníků v MŠ, jehož obsah je zpracován do tematických celků provázaných krásnými ilustracemi. Sborník v digitální podobě je k dispozici na vyžádání na adrese visbk@bilekarpaty.cz
<http://vis.bilekarpaty.cz/>
- **Jděte VEN,** inspirativní náměty pro pobyt venku, www.jdeteven.cz
- **Žába za nic nemůže aneb „dobré“ otázky pro EVVO,** autorka Kateřina Jančaříková a kol. Ke stažení zde www.mzp.cz/cz/environmentalni_vzdelavani_poradenstvi
Knížka je volně šiřitelná.
- **Nové číslo bulletinu Mrkvička pro MŠ na téma KLIMA.** www.pavucina-sev.cz/rubrika/71-PROGRAMY-MRKVICKA
- **Nové číslo časopisu pro ekogramotnost Bedrník.**
Co kdybychom Zemi učinili soběstačnou? Co je to za otázku? Nu, do roku 2050 podle všeho dosáhne světová spotřeba úrovně, jako bychom měli planety tři. Takže žijeme pořádně na dluh. Nový Bedrník nabízí pěknou řádku námětů a tipů, co s tím můžou dělat vzdělavatelé. Můžou toho dost! Na konci srpna se tedy můžete těšit např. na celorepublikovou CO2 ligu, která neklouže po povrchu. Oblíbená a úspěšná paní učitelka se podělila o to, jak se propracovává od řízení k průvodcovství. Ekoškola má náměty na ekoprovoz v době (post) covidové. Mysleli jste, že přírodní zahrada je vrcholná ekokategorie současnosti? Ne, jde se dál – ke klimatické zahradě! Kreativně proti skepsi mohou postupovat mladí reportéři. Nová krásně promyšlená hostětínská metodika ukazuje pedagogům, co se suchem v krajině. Neméně propracových je 17 lekcí k proměně světa v duchu Cílů udržitelného rozvoje od Adry. Další zbrusu novou originální vzrušující didaktickou deskovku zdarma představuje tvůrčí tým Chaloupek. A víte, že minimalismus může být laskavý? Tečkou na poslední stránce je původní fotokomiks o nápadech a odvaze zachraňovat svět.
www.pavucina-sev.cz/rubrika/70-PROGRAMY-MRKEV
- **Nové číslo časopisu Školní zahrada,** téma SAVCI, přihlášení odběru na www.skolni-zahrada.cz

Výukové programy, projektové dny a exkurze pro školy

- Centrum ekologické výchovy Žabka při SVC Klubko Staré Město, www.cevzabka.xf.cz/vp.html
- Centrum Veronica Hostětín, www.hostetin.veronica.cz/skoly
- Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín www.ddmastra.cz/vyukove-programy
- Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole, www.prokrajinu.eu
- Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín, www.muzeumvalasko.cz
Hvězdárna Vsetín www.hvezdarna-vsetin.cz
- Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště, www.parkrochus.cz, www.skanzenrochus.cz
- Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šíkula Uherské Hradiště, www.ddmsikula.cz
- Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou, www.bilekarpaty.cz/vis

- LÍSKA, z.s., www.liska-evvo.cz • infoevvo@seznam.cz

Exkurze na farmy,
školní farmářské dny,
projektové dny pro MŠ i ZŠ,
výukové programy:

- VODA – život v každé kapce pro 6.–8. ročník základních škol a víceletých gymnázií.
- Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hrajě o původu a zpracování potravin pro I. stupeň základních škol, školní družiny.

www.liska-evvo.cz/doc/vyukove-programy

Projekty a kampaně (nejen) pro školy a skupiny dětí

- Badatelsky orientované vyučování <http://badatele.cz/cz>
- Fairtradová škola www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly
- Globální rozvojové vzdělávání www.globalnirazvojovevzdelavani.cz
- GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program, <https://globe-czech.cz/cz>
- Jeden svět na školách (mediální vzdělávání) www.jsns.cz
- Mezinárodní program Ekoškola <https://ekoskola.cz/cz>
- Odpovědná škola www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola
- Skutečně zdravá škola www.skutecnezdravaskola.cz
- Světová škola www.svetovaskola.cz
- Škola pro udržitelný život www.skolaprozivot.cz
- Žákovské parlamenty www.skolaprodemokracii.cz

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas

- Klimatická soutěž CO2 liga, 10. ročník. www.CO2liga.cz

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- Muzeum v přírodě Rochus, www.skanzenrochus.cz
- Muzeum regionu Valašsko, www.muzeumvalassko.cz
- 14115 Baťův institut Zlín, www.14-15.cz
- Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně, www.muzeum-zlin.cz
- Valašské muzeum Rožnov p. R., Valašský rok, www.vmp.cz
- Informační centrum Velké Karlovice, www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum
- Zvonice Soláň, <https://www.zvonice.eu/>

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme akreditované vzdělávací programy:

TÉMATATA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ:

- Studium k výkonu specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy – školní koordinátor EVVO v MŠ, ZŠ, SŠ, SVČ.
- Rozšiřující studium pro školní koordinátory EVVO.
- EVVO v kostce.
- Učíme se venku.
- Učíme se s POLY (polytechnické vzdělávání) – MŠ, ŠD, SVČ.
- Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti (polytechnické vzdělávání).
- Badatelsky orientovaná výuka – ZŠ.
- Projektová a tematická výuka v EVVO – ZŠ, SŠ.
- Školní přírodní zahrada – plánování a budování, praktická péče o zahradu s dětmi, využití ve výuce, vč. proškolení týmu k využití nové zahrady či prvků.
- Projektové dovednosti (nejen) v EVVO.
- Ekologizace provozu školy v praxi.
- Výtvarné, rukodělné a řemeslné činnosti.
- Osobnostně sociální rozvoj pedagogů.
- Lektorské dovednosti.
- Tematická exkurze za příklady dobré praxe (přírodní zahrada, farma, polytechnika apod.).

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAPII. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

Informace a přihlášky: infoevvo@seznam.cz

V LÍSCE Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- **přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY,** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na: www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je **ALCEDO** – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

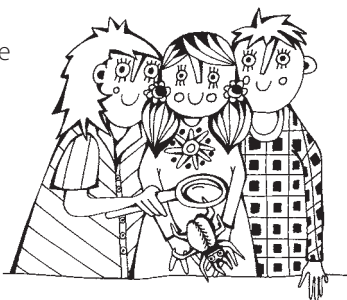
Učíme se venku

Otevřený společný projekt mnoha organizací. LÍSKA je jednou z nich. Spojuje učitele, rodiče i odborníky. Podporuje hru a učení venku jako předpoklad zdravého rozvoje dětí.

Aktivity vznikají díky spolupráci Nadace Proměny Karla Komárka, Tereza a UČÍME se VENKU.

Pokud hledáte inspiraci ven, rozhodně se připojte ke skupině UČÍME se VENKU na Facebooku nebo prozkoumejte www.ucimesevenku.cz

Chaloupky připravily přehled materiálů pro výuku venku, www.chaloupky.cz/ucime-se-venku

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování.

Více na www.fairtrade-cesko.cz/fairtrade/co-je-fairtrade

LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- místním podporovatelem **fair trade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>

Kancelář LISKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchodem kolem prodejny kol, do dvora, vstup je ze zadní části budovy, nebo přímo dvorem od budovy OSSZ).

Otevřeno:
pondělí – čtvrtek,
9–15 hodin

Najdete zde **Férový obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaje, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité Lukášovy hračky a **knihovnu** s posezením.

www.liska-evvo.cz

Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko www.liska-evvo.cz/doc/fairtrade-cesko-a-slovensko-prinasi-novinky-ze-sveta-fairtrade
<https://fairtrade-cesko.cz/>

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky, bezobalu

■ Lískový web
www.poctivevyrobene.cz

■ Regionální značky
www.regionalni-znacky.cz

■ **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.** Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobyzkraje.cz

■ Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopaníc, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska.**
www.iskopanice.cz

■ **Mapa českých biopotravin,**
<https://kde.lovime.bio/>

■ **Nabídka farmářských a bio produktů**
Eko sady Komňa, www.biosvestky.cz

Ekofarma Javorník Štítná, Mléko do škol,
Ing. Radka Barboříková, tel.: +420 731 210 48

Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování. Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd. Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

Kde LÍSKA pomáhá

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhačovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDEĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéšském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísní – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětově nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcky k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Publikace z edice LÍSKY Oříšek

- **Říkáanky Skřítkci a skřítkušky z lískového lesa**, Marie Kordulová a Jana Šenkeříková, cena 50 Kč
- **Objevujeme a pozorujeme přírodu se skřítkem Lískáčkem**, Lenka Pavelčíková, cena 150 Kč.
- **Metodické listy Jak učit POLY, 4 ML Život v půdě**, cena 40 Kč, <http://www.liska-evvo.cz/doc/edicnim-centrum-orisek-1>

Objednávky na infoevvo@seznam.cz. Účtujeme poštovné.

- **Lískové osvětové kampaně** www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- **Přehled akcí v regionu** i mimo něj najdete v Kalendáři akcí na webu Lísky www.liska-evvo.cz/akce. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení** zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učit POLY
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK
Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
Sdružení Líska / Stromy a my
Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji
Sdružení Líska / ŽABAKO – žákovská badatelská konference

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz
Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

